

[K. Helveg Petersen.]

at der er opstået en kløft mellem på den ene side den tekniske og videnskabelige udvikling og på den anden side den almene samfundsudvikling. Derfor er det helt nødvendigt, at vi arbejder ud fra den betragtning, at det er vor opgave at udjævne den kløft.

I bemærkningerne henvises til, at man i handelsministeriet har overvejelser i gang om den teknologiske servicevirksomhed. Ja, det er da rimeligt nok, at disse overvejelser foregår; men jeg vil gerne understrege, at det må under ingen omstændigheder føre til — og dér tror jeg at er uenig med hr. Arne Christiansen — at man fjerner det udviklings- og forskningsarbejde, der foregår på det teknisk-videnskabelige område, fra de andre, just ud fra de betragtninger, jeg fremførte lige nu for et øjeblik siden. Og jeg understreger for en ordens skyld — så er det sagt — at de teknisk-videnskabelige forskningsopgaver må forblive under undervisningsministeriet.

Det er givet — lad mig blot understrege det, uden at jeg kommer nærmere ind på begrundelsen, den er sådan set oplagt nok — at sekretariatet må styrkes. Det har ikke været stærkt nok i forhold til de opgaver, man har lagt på sekretariatet. Det er ikke arbejdsviljen, arbejdsevnen, men simpelt hen antallet af personer, der ikke har slået til.

Der er efter min opfattelse i det foreliggende lovforslag værdifulde åbninger over for en nyudvikling, en meget tiltrængt nyudvikling på et væsentligt samfundsområde, og jeg håber, vi i udvalget kan nå til den maksimale udnyttelse af de foreliggende muligheder. Ud fra den indstilling går vi fra mit parti ind i udvalgsarbejdet.

Morten Lange: Ministeren kan jo glæde sig over, at hans forslag i hovedsagen får en venlig og saglig modtagelse. Jeg skal ikke give ham sorg ved at afvige fra denne linje. Det forekommer mig, at lovforslaget på væsentlige punkter er forbedret udformning af den lovgivning, vi har nu, og skulle kunne føre til en bedre koordinering af forskningsrådenes virke og måske også med lidt held til en bedre planlægning af det forskningsarbejde, der skal udføres.

Jeg indrømmer, at selve udtrykket planlægning af forskning er en ambitiøs sag. Den

bedste præcedens, vi har, er det klassiske eksempel fra Rusland, hvor man jo også havde 5 års planer for forskningens udvikling — det skulle man jo have. Dér skrev man sindigt ned, hvad man havde lavet i de foregående 5 år; det var ikke trykt endnu, og så havde man jo en nogenlunde sikker plan, hvorefter man kunne begynde på noget andet og derigennem føre udviklingen videre. Det synes at have været en udmærket fremgangsmåde. Man fik altid opfyldt sine planer og fik endda nye ideer, og jeg ville såmænd ikke undre mig så forfærdelig meget, hvis der, når vi ret får set på planlægningsarbejdet, vil være visse af disse, om jeg så må sige, gammelrussiske træk i det, vi faktisk når. For der er jo en meget, meget lang vej, fra en forskningsidé opstår, og til den faktisk når at blive, skal vi sige økonomisk krævende, kommer ind i det maskineri, som forskningsrådene tilbyder. Vejen fra tanken, og til den begynder at blive finansiel, skal af gode grunde ikke have bevillinger, men det er jo i virkeligheden den, som er afgørende, og samtidig den, som vi har så forfærdelig svært ved, om jeg så må sige, at lægge planer for.

Jeg er på den anden side udmærket klar over, at vi på massive områder er i stand til at forudse, at vi må have en forskningsindsats, at vi må prøve på at planlægge for den og se at fremskaffe ressourcer på områder, hvor vi enten ingen har eller kan se, at de er meget svage. Det vil jo være ganske interessant, f. eks. som hr. K. Helveg Petersen nævnte det, nu at diskutere, hvorledes det egentlig har ligget på forureningsområdet. Det vil nok vise sig at være en lille smule å la det, jeg citerede om 5 års planerne, at en meget, meget stor del af den forskningsmæssige opbygning er foregået over de sidste 10-15 år i al stilfærdighed og bare uden denne fornemme etikette. Hvis det ikke var tilfældet, havde vi stået meget ringere, end vi står nu. Men denne, jeg havde nær sagt intuition, som er nødvendig for at få forskningen til at være foran — og det skal forskning være — det er det stadium, det bliver en lille smule svært at planlægge, selv om man fra tid til anden kan se et eller andet, vi mangler i feltet.

Men jeg må uanset disse bemærkninger anse det for væsentligt, at vi søger at nå frem til en sådan bedre koordinering af vor